

Op te bergen
in de band van
4 juli 2001

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de secretaris van de commissie
mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit

---

gehouden op 11 juni 2001

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Verslag van de vergadering van 7 mei 2001	2
Ingekomen stukken	2
IPO-aangelegenheden	2
Rondvraag	2
Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel	4
Voorjaarsnota 2001 en 3 ^e wijziging begroting 2001	9
Bijdrage voor het project Concepting en ketenvorming Drents landleven/DrentsGoed	9
Bijdrage ten behoeve van het project Ver- betering van de kwaliteit van de toeristische marktsector in Noord-Nederland	9
Concessieverlening aan ARRIVA	13
Bestuursovereenkomst landelijke ont- wikkeling windenergie	14
Sluiting	14
Toezegging	15

STATENCOMMISSIE RUIMTE, INFRASTRUCTUUR EN MOBILITEIT

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, gehouden op 11 juni 2001 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

F.A.J. Harleman (GroenLinks, voorzitter)
mevrouw J. Alberts (Ouderenpartij)
H. Baas (ChristenUnie)
L. Bomhof (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
A. Faber (CDA)
G.A.W. Fonk (VVD)
mevrouw I.J. Huisman-Holmersma (PvdA)
K. Jonker (CDA)
W.H. Kuiper (GroenLinks)
mevrouw J. Medema (OPD)
mevrouw E.H. Mellink (PvdA)
A.G.H. Peters (CDA)
S.A. van der Schoot (Ouderenpartij)
J.P. Sluiter (D66)
mevrouw G.H. Smith-Bults (GroenLinks)
A. Wendt (ChristenUnie)
mevrouw A. de Widt-Nieuwenhuizen (VVD)

Voorts aanwezig:

Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
S.B. Swierstra (VVD, gedeputeerde)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA, gedeputeerde)
H. Weggemans (PvdA, gedeputeerde)
J. Kreling (secretaris)
J. Kuiper
D.W. Kuiper
A.A. Ruiten
H.W.A. van de Meer
mevrouw C.L. Posthumus

Met kennisgeving afwezig:

Ch.C. de Haas (OPD)
J. Langenkamp (GroenLinks)
A. Tuparia (PvdA)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering en deelt mee dat de heer Haas wegens vakantie niet aanwezig is en dat de heer Langenkamp wordt vervangen door mevrouw Smith.

2. Mededelingen

De VOORZITTER refereert aan het voorstel van de heer Bomhof om de korpschef van de politie Drenthe uit te nodigen voor een toelichting op het verkeersboetebeleid in relatie tot de verkeersveiligheid. Namens de politie is de bereidheid uitgesproken om die toelichting te geven en spreker stelt voor om na de commissievergadering van 10 september a.s. naar de Beilerstraat in Assen te gaan, waar de regiopolitie zetelt. De verwachting is dat de commissievergadering niet zo lang hoeft te duren.

De heer BOMHOF zegt verheugd te zijn over de bereidheid van de politie om een toelichting te geven.

De VOORZITTER stelt vast dat de commissie instemt met zijn voorstel.

De heer SWIERSTRA meent dat het college zich nu ontslagen kan achten van de toezegging om de zaak in een breder perspectief te plaatsen. Het lijkt hem dat de commissie goed uit de voeten kan met de toelichting van de politie.

De VOORZITTER gaat ervan uit dat, als blijkt dat er na het bezoek aan de regiopolitie nog steeds behoefte is aan dat bredere perspectief, de gedeputeerde die zal willen verschaffen.

De heer SWIERSTRA kan dat uiteraard beamen.

Mevrouw MELLINK heeft los van het bezoek aan de regiopolitie in Assen sowieso behoefte aan de schets van een breder perspectief. Dat is ook afgesproken; zij is geen voorstander van het bewandelen van twee afzonderlijke trajecten.

De heer BOMHOF vindt een bezoekje aan de regiopolitie een goede voorbereiding van een meer fundamentele discussie over het verkeershandhavingbeleid. Hij stelt voor het nu ROV-breed te benaderen. Er spelen veel meer zaken dan alleen de snelheidscontrole. Wanneer je het stuk in de krant leest van korpschef Van den Berg, die klaagt dat de gemeenten zich niet voldoende inspanssen voor de verkeersveiligheid,

is er voldoende reden om het ROV-breed te benaderen.

Hij is het eens met mevrouw Mellink dat het college moet doorgaan op de ingeslagen weg. Wel zou even moeten worden nagegaan of eerder dan 10 september het bezoek aan de regiopolitie kan worden gebracht.

Het lijkt de VOORZITTER gewenst om het bezoek aan te laten sluiten op een commissievergadering. De eerstvolgende vergadering is op 10 september. Wat de commissie ook besluit, het doet niets af aan hetgeen tijdens de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit (RIM)-vergadering van 7 mei 2001 is besloten.

De heer SWIERSTRA vindt het vanzelfsprekend dat de commissie haar eigen weg gaat, maar wijst erop dat zijn toezegging tijdens de vorige vergadering dan een ander karakter krijgt. Misschien dat de commissie er verstandig aan doet de resultaten van het werk van het college af te wachten en vervolgens te bezien welke nadere informatie van welke instantie zij nog wil hebben. Het lijkt hem dat de normale bestuurlijke lijnen moeten worden gevolgd.

De VOORZITTER stelt bij nader inzien voor de door de heer Swierstra voorgestelde lijn te volgen. Hij constateert dat de commissie hiermee instemt.

3. Verslag van de vergadering van 7 mei 2001

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

4. Ingekomen stukken

Geen.

5. IPO-aangelegenheden

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen over IPO-aangelegenheden (Interprovinciaal Overleg) wordt geen gebruikgemaakt.

6. Rondvraag

De heer FABER merkt op dat de door het kabinet voorgestelde "platte" kilometerheffing de fileproblemen in de Randstad niet oplost en bovendien tekortdoet aan de mensen op het platteland die door de slechte openbaarvervoersvoorzieningen zijn aangewezen op de

auto. Is het college bereid bij het kabinet erop aan te dringen om de kilometerheffing een naar tijd en plaats gedifferentieerd karakter te geven?

Mevrouw HUISMAN is eveneens van mening dat het VVD-kamerlid Hofstra met zijn voorstel de noordelijke automobilisten, die nu eenmaal meer kilometers moeten maken dan automobilisten in de Randstad, geen dienst heeft bewezen. Het voorstel van het kabinet houdt in dat de filerijders beloofd worden en dat de automobilisten uit de regio opdraaien voor de kosten. Zij vindt dat onderzocht moet worden of er een naar plaats en tijd gedifferentieerde heffing kan worden ingevoerd. Verder zouden energiezuinige auto's minder belast kunnen worden. Spreekster verzoekt het college een krachtig protest te laten horen tegen de voorgestelde "platte" kilometerheffing.

De heer SWIERSTRA wijst erop dat ook dit vraagstuk in een breed perspectief moet worden gezien. Uitgangspunt moet zijn dat de heffing niet moet zijn gebaseerd op het bezit maar op het gebruik van auto's. Het prijsmechanisme moet ertoe leiden dat de automobilist wordt belast naar rato van de kosten waarmee hij de samenleving opzadelt. Dat houdt dus een differentie naar plaats en tijd in. Het principevoorstel van het kabinet moet nog worden uitgewerkt, maar nu al moet duidelijk worden gemaakt dat het openbaar vervoer in Drenthe geen afdoende alternatief is voor de automobilist en dat hij niet mag worden "gestraft" voor het feit dat hij langere afstanden per auto moet afleggen. Dat zou de regio weer op achterstand zetten en de signalen die vanuit noordelijk verband richting Den Haag gaan, zullen daarvan getuigen. Als overigens de nadelen worden gecompenseerd, maakt het spreker niet zoveel uit welke heffingsmethode wordt gekozen. De diverse varianten zullen worden bestudeerd, waarna het noordelijke standpunt helder en krachtig in Den Haag kenbaar zal worden gemaakt.

Uiteraard wordt de commissie van dat standpunt, dat geformuleerd zou kunnen worden in het kader van de reactie op het concept-Nationaal verkeers- en vervoersplan (NVVP), op de hoogte gesteld.

De heer VAN DER SCHOOT vindt dat ook geageerd moet worden tegen een principevoorstel van het kabinet. Dit voorstel ontbeert immers alle draagkracht en het college doet er goed aan om snel te reageren.

De heer SWIERSTRA merkt op dat Den Haag al op de hoogte is van het feit dat het college met het op deze manier uitgewerkte principe niet uit de voeten kan.

Mevrouw HUISMAN spreekt naar aanleiding van de aanwijzing voor de luchthaven Eelde haar verbazing erover uit dat voor deze luchthaven afwijkende openingstijden worden gehanteerd. Waarom mag er al vanaf 6.30 uur worden gevlogen? Is het college voornemens stappen te ondernemen? Verder is het haar opgevallen dat nu toch 92 vluchten met zwaardere lesvliegtuigen mogen worden uitgevoerd, terwijl het kabinet aanvankelijk had besloten deze vluchten te verbieden. Daarbij komt nog dat de geluidszone uit het Milieueffectrapport van 1994, waarin 6.000 extra vluchten zijn opgenomen, wél is gehandhaafd. Die vluchten zijn alsnog toegestaan, terwijl de extra ruimte niet is ingekrompen. Die ruimte mag niet meer worden gebruikt voor circuit- en lesvluchten, maar kennelijk wel voor bijvoorbeeld extra chartervluchten. Zo zou op een achternamiddag een nieuwe charterluchthaven worden gecreëerd. Hoe moet in dit verband het begrip "stand still" worden uitgelegd? Hoe verhoudt een en ander zich tot de doelstellingen van het Provinciaal omgevingsplan (POP) met betrekking tot de milieubelasting van dit kwetsbare gebied? Valt een charterluchthaven onder "passende bedrijvigheid"?

De heer SWIERSTRA zegt dat er voor het college geen aanleiding is om in beroep te gaan tegen de aanwijzing omdat zij niet in strijd is met het eerder geformuleerde beleid. Wat betreft het standstill-beginsel wijst hij erop dat de regionale luchthavens tezamen zo'n 0,3% van de totale CO₂-uitstoot voor hun rekening nemen. Hierover wordt nog uitgebreid gesproken in het kader van het Structuurschema kleine luchtvaartterreinen. In de discussie in de staten over de aanwijzing kwam duidelijk de noodzaak van een groter economisch potentieel van de luchthaven naar voren. De baanverlenging werd noodzakelijk geacht om ook grotere vliegtuigen - inclusief chartervliegtuigen - te kunnen ontvangen. Dat alles past binnen de ruimte die door de aanwijzing wordt gecreëerd.

Qua geluidshinder gaat de regio er overigens alleen maar op vooruit.

Mevrouw HUISMAN wijst erop dat de aanwijzing veel meer mogelijk maakt dan thans het geval is.

De heer SWIERSTRA meent dat dit aspect al uitgebreid aan de orde is geweest in de discussie over de baanverlenging.

Mevrouw HUISMAN blijft zitten met de vraag hoe een groter economisch potentieel van de luchthaven zich verhoudt tot het POP. Past meer verzuring in de POP-doelstellingen?

De heer SWIERSTRA herhaalt dat ook over de relatie met het POP uitvoerig is gediscussieerd. De discussie over de CO₂-emissie staat hier los van.

De heer ENGELS vat het antwoord van de gedeputeerde als volgt samen: alles wat er nu gebeurt, past in het beleidskader waaraan ook de PvdA-fractie haar fiat heeft gegeven.

De heer SWIERSTRA meent dat niet van hem mag worden verlangd dat hij precies weet waar de fractie van de PvdA voor en tegen is geweest. Hij benadrukt dat de Tweede Kamer heeft ingestemd met de aanwijzing en dat er voor het college geen reden is om actie te gaan ondernemen omdat die aanwijzing in overeenstemming is met de gemaakte afspraken.

Mevrouw DE WIDT heeft vernomen dat de oude katoenspinnerij te Veenhuizen door Domeinen te koop is aangeboden. Strookt dit met het streven het cultureel erfgoed te bewaren en het cultuurtoerisme in Drenthe te bevorderen?

De heer DIJKS beaamt dat Domeinen de katoenspinnerij te koop heeft aangeboden, maar wijst erop dat daaraan enkele stringente voorwaarden zijn verbonden. De spinnerij is een monument en moet dienovereenkomstig worden gerestaureerd. Bovendien mag er niet elke willekeurige bestemming aan worden gegeven. Onder aanvoering van de rijksbouwmeester wordt nu nagegaan welke bestemming aan de ruimte kan worden gegeven, bijvoorbeeld in de sfeer van kleinschalige bedrijvigheid. Er is al met al geen sprake van een uitverkoop, want er wordt alles aan gedaan om het culturele erfgoed te bewaren.

7. Statenuk 862, Regiovisie Zuid-Drenthe/Noord-Overijssel

De heer PETERS merkt op dat de regiovisie bedoeld is om het gebied te ontwikkelen en in 2030 volledige werkgelegenheid te hebben. Tegelijkertijd moet de kwaliteit van het gebied als woon- en leefomgeving duurzaam versterkt zijn. Dat is een behoorlijk grote opgave die een gezamenlijke inspanning van alle partners vraagt. Het CDA hecht veel belang aan het slagen van deze inspanningen.

Tijdens het bestuurlijk overleg op 16 november 2000 werd gerept van een vierledig doel: het versterken van de concurrentiepositie, het plaatsen op de landelijke en internationale (Europese) agenda, het bieden van een geschikt instrument voor een gezamenlijke en samenhangende inbreng op het gebied van de ruimtelijke ordening en het gezamenlijk ontwikkelen en uitvoeren van projecten. Spreker mist in deze opsomming de aandacht voor de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. De in het stuk vermelde projecten hebben voornamelijk betrekking op de infrastructuur, terwijl het gebied veel meer potenties heeft. Hij noemt in dit verband onderwijs, cultuur en ecologie. Hiervoor zou in het bestuurlijk overleg aandacht moeten worden gevraagd.

Spreker heeft de indruk dat de samenhang tussen de projecten niet altijd even duidelijk is. Het lijkt op een orkest waarin veel musici zitten die een eigen melodie spelen, terwijl de dirigent niet aangeeft welk orkestlid moet beginnen of stoppen. Elke muzikant kan op zichzelf goed spelen, maar er is wel een dirigent nodig om de gezamenlijke inspanningen tot een goed resultaat te leiden. Het is niet wel doenlijk om vast te stellen of de vele projecten goede resultaten hebben. Bovendien kan de vraag worden gesteld of de partners wel altijd gemeenschappelijke belangen hebben.

Spreker vindt al met al dat er meer samenhang in de regiovisie moet komen. Hij mist node de dirigent in het geheel. Wellicht zou de instelling van een projectbureau wat dit betreft soelaas kunnen bieden. Dat bureau zou projecten moeten stimuleren, de communicatie tussen de deelprojecten moeten bevorderen en ten slotte het proces moeten aanjagen. Is het instellen van een projectbureau al onderwerp geweest van bespreking in het bestuurlijk overleg? Zo ja, wat was het resultaat?

Zijn er verder projecten te verwachten op het terrein van onderwijs en cultuur? Wanneer zal de regiegroep communicatie op sterkte zijn en een communicatieplan worden vastgesteld?

Ten slotte vraagt spreker of het akkoord gaan met het statenstuk ook betekent dat wordt ingestemd met de in bijlage C. vermelde projecten.

De heer VAN DER SCHOOT is teleurgesteld over het stuk waaruit een zekere matheid spreekt. Zo staat er dat een werkplan en een begroting voor 2002 niet zijn opgesteld omdat beide stukken niet voor de afzonderlijke projecten kunnen worden opgezet. Hieruit spreekt weinig enthousiasme. De matheid van het stuk blijkt ook uit de op pagina 5 genoemde projecten. Zo gaf de projectgroep het indrukwekkende advies om het draagvlak van bepaalde initiatieven op het gebied van het watertoerisme en de vaarrecreatie te vergroten. De tendens van al deze projecten is zo weinig inspirerend en vreugdevol dat de vraag moet worden gesteld of de partners de regiovisie nog wel willen.

De heer FONK zegt dat een nieuw initiatief in het begin een snuffelperiode kent waarin de realiteitswaarde van de gestelde doelen wordt beoordeeld en de methoden worden ontworpen om de doelstellingen te kunnen realiseren. Ook de regiovisie ondergaat dit proces. Men heeft zich onder andere gerealiseerd dat een aantal van 57 projecten wel erg ambitieus is. Ook is de impact van het gebied wat onderschat. Een regiovisiegebied met een oppervlakte en een inwonertal die groter zijn dan die van de provincie Drenthe is van een geheel andere maat dan een regiovisie als bijvoorbeeld Heerenveen/ Drachten, Delfzijl/Eemshaven of Leeuwarden/ Harlingen. Het was kennelijk niet zo gemakkelijk om behoudens infrastructurele maatregelen aandachtsgebieden te vinden die overal binnen de regio op evenveel draagvlak konden rekenen. De geconstateerde stroperigheid had dan ook een reden. Dat de regiovisie nu als het ware wordt opgedeeld in twee aandachtsgebieden is het resultaat van een voor de hand liggend proces.

Aandacht verdient in dezen de positie van Hoozevee. Kiest deze gemeente voor een oostelijk of een westelijk gebiedsdeel, of gaat haar voorkeur naar een positie voor zich?

Nu het ambitieniveau is teruggebracht tot 28 projecten, waarvan 9 prioritair met aan het hoofd een verantwoordelijke bestuurlijke trekker, ontstaat er nieuw elan. De projecten hebben een meer lokaal karakter, zijn daardoor beter zichtbaar, meer aansprekend en beter te volgen, ook voor de Kamers van Koophandel. Kortom, de

planvorming is overzichtelijk geworden en heeft een grotere kans van slagen. Een grotere financiële bijdrage kan in dezen een extra impuls betekenen. De VVD-fractie ziet de toekomstige ontwikkelingen vol vertrouwen tegemoet en keurt dit statenstuk met bijlagen dan ook goed. Er is de afgelopen jaren veel werk verzet en de resultaten zijn bemoedigend. Een woord van dank past dan ook alle betrokkenen. De provincie Overijssel gaat over enkele dagen de kar trekken en hij gaat ervan uit dat dit met evenveel enthousiasme gebeurt. Spreker wenst daarbij de zuiderburen veel succes.

Mevrouw MELLINK heeft moeite met het duiden van de resultaten. In het ene geval gaat het om een analyse, in het andere geval gaat het project niet door en in een volgend geval weet je niet precies wat het gaat worden. Het is al met al een nogal onsamenhangend geheel. De PvdA-fractie is voorstander van de regiovisie. Een regiovisie waarbij zoveel partners zijn betrokken, heeft vanzelfsprekend een aanloopperiode nodig, hetgeen makkelijk kan resulteren in een zekere stroperigheid. Staan de neuzen wel dezelfde kant op? De gemeente Coevorden heeft desgevraagd laten weten zich ook te oriënteren op Twente, Hardenberg e.d. De gemeente Zwolle laat ook niet blijken erg enthousiast te zijn over de regiovisie, terwijl Emmen – begrijpelijkerwijs – ook de andere kant opkijkt. De vraag is dus of alle partners eenzelfde gewicht toekennen aan het samenwerkingsverband, iets wat op z'n minst nodig is om het succesvol te laten zijn. Denkt de gedeputeerde dat de gestelde doelen zullen worden bereikt? Provinciale staten en gemeenteraden staan op een zekere afstand van zo'n samenwerkingsverband. De beïnvloedingsmogelijkheden zijn geringer dan je soms zou willen.

Ten slotte is spreekster het eens met de heer Peters dat veel projecten een nogal hoog infrastructureel karakter hebben. Ook zij wil graag iets meer aandacht voor aspecten als leefbaarheid, toerisme e.d.

De heer KUIPER is teleurgesteld over het statenstuk. Een jaar geleden wees de heer Weggemans in de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie (BFE) erop dat het enthousiasme ontstaat als er concrete projecten zijn. Spreker moet echter vaststellen dat er in een jaar tijd weinig doelstellingen zijn gerealiseerd. In het stuk wordt gesproken over het instellen van een adviesgroep, een gemeente die initiatieven neemt, een visie over het openbaar vervoer die wordt opgesteld, het via een interactief proces

komen tot vitalisering e.d. Dit soort wollig taalgebruik doet spreker het ergste vrezen. Het kan natuurlijk zijn dat er veel meer gebeurd is, maar dat valt niet af te leiden uit het stuk. Nu kun je natuurlijk pleiten voor een communicatieplan, maar er moet wel iets zijn waarover kan worden gecommuniceerd.

11 van de 31 projecten zijn infrastructurele werken. Dat past wellicht binnen de afspraken, maar het is natuurlijk wel een wanverhouding. Vindt de gedeputeerde het nog steeds nodig om meer asfalt aan te leggen nu het noordelijk gebied ook al in de huidige situatie zijn economische achterstand aan het wegwerken is?

De heer ENGELS kan bepaald niet vreugdevol zijn over het verslag. Hij kan instemmen met de provinciale bijdrage van f 30.000,- maar heeft wel de indruk dat de regiovisie voornamelijk een papieren constructie is die wellicht iets te geforceerd is opgezet. Met name de projecten in de sfeer van de infrastructuur ontberen elke inspiratie en elan. Het verschil met andere regiovisies is significant. De vraag is al met al of wel op deze manier moet worden doorgegaan. Welke perspectieven zijn er? De enige manier om de knelpunten aan te pakken is het boeken van aansprekende resultaten, maar die verwachting is op niets gebaseerd. Hopelijk kan het antwoord van de gedeputeerde sprekers pessimisme wegnemen.

De heer BAAS is ronduit teleurgesteld over het statenstuk. Het stuk is overigens helder genoeg en als er over de projecten niets negatiefs te zeggen valt, is dat omdat ze nog in een begin- of praatstadium verkeren. Voor het overige zit er geen schot in, loopt het niet, wordt het niks, is het geschrapt, zijn er hobbels, zitten overheden elkaar in de weg, is er onvoldoende draagvlak enz. De teneur van deze regiovisie is wat spreker betreft: het wordt niet veel en het dreigt misschien wel helemaal niets te worden. Er is sprake van een gebrek aan visie en de partners gedragen zich dikwijls als kikkers in een kruiwagen. Sprekers verontrusting is al ontstaan tijdens de toespraak in Ommen van de aanstaande voorzitter van het bestuurlijk overleg. Hij zou spreken over de toekomst van de regiovisie, maar in plaats daarvan was zijn toespraak een herhaling van de opmerkingen over het verleden van de huidige voorzitter. Voor het overige waren het veel woorden met weinig inhoud. Spreker verzet zich niet tegen het verslag, want dat is helaas een juiste weergave van de feiten. Die feiten zijn aanleiding voor zijn grote bezorgdheid over de voortgang van deze regio-

visie. Hij kan zich niet aan de indruk onttrekken dat de regiovisie bij Overijssel minder hoog op de prioriteitenlijst staat dan bij Drenthe. Hopelijk kan de gedeputeerde sprekers bijdrage onderuit halen, zodat hij na afloop van dit debat gerustgesteld is.

Ook mevrouw MEDEMA mist de samenhang tussen de projecten. Wat is een regiovisie zonder een regionale visie? Het lijkt haar dat eerst zo'n gemeenschappelijke regionale visie tot stand moet worden gebracht waarbinnen dan de projecten vorm en inhoud kunnen krijgen.

De heer WEGGEMANS merkt op dat de meerwaarde van de regiovisie onder andere gezocht moet worden in de landsdelige grensoverschrijding. Hij wijst er verder op dat het regiovisie-gebied relatief groot is met een groot aantal gemeenten. Je hoeft er geen studie op los te laten om te weten dat Zwolle en Emmen zodanig ver uit elkaar liggen dat er betrekkelijk weinig samenhang is tussen beide gemeenten. Tijdens de start van de regiovisie overheerste echter het gevoel dat zonder al te veel moeite de samenhang zou kunnen worden gerealiseerd en met projecten zou kunnen worden belegd. Nu moet echter worden geconstateerd dat dat optimisme onterecht was. Drenthe gaat niet over Overijssel en het omgekeerde is ook niet het geval. Bovendien was het niet zo gemakkelijk om concrete problemen te identificeren die snel zouden kunnen worden geregeld. Het is dus meer een kwestie van stimuleren en het op elkaar afstemmen van plannen, hetgeen inderdaad niet altijd even inspirerende activiteiten zijn. Het is overigens een relatief goedkope regiovisie. Er is bewust gekozen voor de gemeenten als trekkers van de projecten. Daarbij is de fout gemaakt ambtenaren die functie te laten vervullen. De ervaring leert immers dat gemeenteambtenaren er moeite mee hebben om tijd vrij te maken voor buurgemeenten. Daarom is besloten dat de trekker voortaan een bestuurder is. Daarnaast worden de projecten ingeperkt. Van belang is wel dat ze worden gerealiseerd, maar ook in de Regiovisie Groningen/Assen vallen niet zoveel concrete projecten aan te wijzen die tot volle tevredenheid en geheel conform de doelstellingen zijn gerealiseerd. De heer Engels heeft ten onrechte een vergelijking gemaakt met deze regiovisie, die echter een geheel ander karakter draagt.

Het is bepaald niet de bedoeling om met de regiovisie te stoppen. Overijssel is volgens de afspraak de volgende twee jaar aan zet. Er zijn nu

eenmaal enkele infrastructurele projecten die op de regio betrekking hebben. Als het samenwerkingsverband er niet was geweest, was de railvisie Zwolle-Meppen waarschijnlijk niet gerealiseerd. Hetzelfde geldt voor het Kanaal Coevorden-Almelo. Ook de omleiding Ommen is in regiovisieverband aan de orde geweest. Veel asfalt was hierbij niet in het geding. Drenthe heeft in het gebied Overijssel waarschijnlijk meer nodig dan Overijssel in Drenthe, maar los daarvan moet de provincie er natuurlijk wel op het goede moment bij zijn om haar belangen bij de zuiderburen te behartigen.

De heer KUIPER heeft betoogd dat de economische ontwikkeling in Noord-Nederland er gunstig uitziet. De gedeputeerde heeft in dit verband terecht gepleit voor terughoudendheid bij het aanleggen van bedrijventerreinen en spreker heeft hetzelfde willen doen als het gaat om infrastructurele werken.

De heer WEGGEMANS heeft duidelijk willen maken dat er geen aanleiding is om zich zorgen te maken over het ongebreideld aanleggen van wegen.

Er is niet gekozen voor een projectbureau. Daarvoor is het gebied eigenlijk te groot. De voorkeur wordt gegeven aan een bestuurlijke trekker die ambtelijk wordt ondersteund. Projecten op het gebied van onderwijs en cultuur zijn niet echt nodig in het kader van deze regiovisie. Beide aspecten dragen in zich al een (provincie)grensoverschrijdend karakter. Als er geen vraag naar is of als zich geen knelpunten voordoen, is er geen reden om in de regiovisie projecten in die sfeer op te nemen. Aan het adres van de heer Van der Schoot merkt spreker op dat er nu eenmaal niet aan te ontkomen valt dat een ambtelijke organisatie ambtelijke teksten produceert.

De heer VAN DER SCHOOT zegt dat uit de door hem aangehaalde passages een zekere matheid en desinteresse blijkt. Eenzelfde matheid blijkt overigens ook uit het antwoord van de gedeputeerde.

De heer WEGGEMANS merkt op dat het verslag een feitelijke weergave van de stand van zaken is en dat er nu eenmaal enkele weinig inspirerende projecten in zitten. Zo kan het project regionaal bedrijventerrein Steenwijk-Meppel-Staphorst niet zo maar doorgaan omdat Overijssel en Zwolle er nog niet mee kunnen instemmen; het terrein moet wel worden opgenomen in een Overijssels streekplan. Zwolle

stelt zich nogal afwachtend op en het lijkt erop dat deze gemeente nog niet overtuigd is van de meerwaarde van de regiovisie. Achter de schermen worden hierover de nodige onderhandelingen gevoerd en nu wordt nagedacht over een conceptbedrijventerrein dat niet concurreert met de plannen van Zwolle. Hetzelfde geldt voor de samenwerking op dit terrein tussen Emmen, Coevorden en Hardenberg. Hoogeveen sluit zich daarbij aan. Maar dit zijn nu eenmaal moeizaam verlopende processen, vooral ook omdat gemeenten niet geneigd zijn over de gemeentegrenzen heen te kijken en het liefst hun eigen grondbedrijven aan het werk willen zetten. Enige vasthoudendheid is dus geboden. Het bestuurlijk overleg - drie keer per jaar - wordt overigens goed bezocht en daaruit blijkt een zekere interesse voor de regiovisie. Gemeenten moeten ontdekken dat hun belangen worden gediend met samenwerking in regiovisieverband.

Bij alle geroep om een krachtiger beleid moet wel worden bedacht dat een regiovisie op zich een nogal vrijblijvend iets is en dat er weinig instrumenten zijn voor zo'n beleid.

TWEEDE TERMIJN

De heer PETERS herhaalt zijn verzoek om de regiegroep communicatie op sterkte te brengen. Hij is van mening dat de regiovisie een kans moet worden gegeven; daartoe wil hij de evaluatie afwachten.

De heer VAN DER SCHOOT vindt het na het kabbelende betoog van de gedeputeerde moeilijk om concrete knelpunten aan te wijzen waaruit de matheid en de fletsheid van het stuk blijkt. Uiteindelijk gaat het toch om een gebrekkige regie en het lijkt hem dat de provincie hier de taak heeft om de samenhang tussen de projecten te bevorderen.

De heer FONK heeft de indruk dat de alom geconstateerde matheid van de regiovisie enigszins is neergeslagen in de commissie. Het starten van een project dat regiovisie heet, is echter geen sinecure. Er zijn natuurlijk enige aanloopproblemen geweest en als de commissie het gevoel heeft dat zij daarmee wordt overvallen, schort het wellicht aan de communicatie. Wellicht dat tussentijdse rapportage daarin enige verbetering kan brengen. Veel goede moed en hoge verwachtingen zijn echter niet voldoende en daarom zou moeten worden nagedacht over een extra financiële ondersteuning.

Mevrouw MELLINK vindt het een goede zaak dat processen worden gestimuleerd en plannen op elkaar worden afgestemd. Nu wordt ingezet op negen min of meer concrete projecten is haar fractie van mening dat voortgegaan moet worden op de ingeslagen weg en dat de regiovisie de nodige tijd moet worden gegund. Ook stemt zij ermee in dat voortaan bestuurders de trekkersrol gaan vervullen.

Nu het voorzitterschap overgaat naar Overijssel mag worden verwacht dat deze provincie wat enthousiaster zal worden en ook zal trachten de gemeente Zwolle daarin te betrekken. Hopelijk zal aldus de regiovisie wat meer elan kunnen krijgen.

De heer KUIPER blijft van mening dat het statenstuk voornamelijk wordt gekenmerkt door wollig taalgebruik. Veel projecten hebben een zeer laag ambitieniveau, maar als dat ligt aan het taalgebruik, verdient het aanbeveling het statenstuk daarop te controleren. Waarom kunnen doelstellingen en activiteiten niet helder worden beschreven? Hopelijk zal de provincie Overijssel de coördinatietaak krachtiger ter hand nemen en spreker ziet dan ook uit naar een verslag waarin duidelijke taal wordt gebezigd.

De heer ENGELS benadrukt dat de meerwaarde van landsdelige grensoverschrijding op zich nog geen samenhangende visie voor het gebied oplevert. Bovendien vraagt hij zich af of een regiovisie wel echt nodig is als zich geen fundamentele problemen voordoen. Het is goed dat er voortaan meer bestuurlijk dan ambtelijk zal worden aangestuurd. Dat het bestuurlijk overleg relatief goed wordt bezocht, staat niet garant voor voldoende perspectief. Het is inderdaad niet fair om een vergelijking te maken met de Regiovisie Groningen/Assen, maar toch wil spreker wijzen op een bijzonder indrukwekkend project in het kader van deze regiovisie, te weten het transferium bij Hoogkerk. Spreker blijft van mening dat het verslag buitengewoon flets is. Hij heeft er weinig vertrouwen in dat de regiovisie alsnog een inspirerend geheel zal worden. Wat dat betreft valt er iets voor te zeggen om te komen tot een beëindiging. Als puntje bij paaltje komt, zal zijn fractie het verslag echter goedkeuren omdat het een feitelijke weergave van de stand van zaken is.

De heer BAAS komt tot de conclusie dat de gedeputeerde er niet in is geslaagd, zijn verhaal onderuit te halen. Toch vindt hij dat Overijssel het voordeel van de twijfel moet worden gegund de komende twee jaar. Kan de gedeputeerde de

zekerheid bieden dat de nieuwe voorzitter van het bestuurlijk overleg hetzelfde – maar dan drastisch bijgestelde – ambitieniveau heeft om zijn regietaak inhoud te geven?

Het lijkt mevrouw MEDEMA met het oog op de noodzaak het enthousiasme wat te vergroten wenselijk om vaker dan drie keer per jaar bestuurlijk overleg te houden.

De heer WEGGEMANS zegt dat een strategische visie met grensoverschrijdende aspecten onontbeerlijk is. Daarbij kan gestructureerde samenwerking, waarmee raden en staten hebben ingestemd, niet worden gemist.

De heer ENGELS benadrukt dat hij niet heeft willen betogen dat Drenthe strikt binnen haar grenzen moet blijven.

De heer WEGGEMANS is het daarmee eens, maar voegt eraan toe dat daarvoor een bepaalde structuur nodig is. Projecten dienen inderdaad een inspirerend karakter te hebben; alleen maar strategieën ontwerpen is niet voldoende. Wat dat betreft doemen er met betrekking tot enkele projecten helaas bestuurlijke problemen op, maar hopelijk zal het voorzitterschap van Overijssel ertoe leiden dat er uiteindelijk wel sprake zal zijn van inspirerende projecten. De communicatie zal worden verbeterd, maar er moet natuurlijk wel iets te communiceren zijn. Als er niets te melden is, hoeft het communicatie-instrument niet te worden gehanteerd. Maar er is geen projectbureau waaraan opdrachten kunnen worden verstrekt en het vrijmaken van fte's is in een proces waarbij veel actoren zijn betrokken altijd een moeizame zaak.

Voordat doelstellingen en activiteiten in het kader van een project helder kunnen worden geformuleerd, dient er wel overeenstemming te zijn bereikt in het bestuurlijk overleg. Vandaar wellicht dat er af en toe sprake is van "wollig" taalgebruik, maar het is niet altijd onverstandig om zaken wat minder hard te formuleren.

De VOORZITTER stelt vast dat het statenstuk de A-status behoudt.

- 8. Statenstuk 858, Voorjaarsnota 2001 en 3^e wijziging begroting 2001**
(Hierbij kunnen betrokken worden:
- **statenstuk 856, Bijdrage voor het project Concepting en ketenvorming Drents landleven/DrentsGoed**
- **statenstuk 851, Bijdrage ten behoeve van het project Verbetering van de**

kwaliteit van de toeristische marktsector in Noord-Nederland.)

De VOORZITTER gaat ervan uit dat de technische vragen in andere gremia aan de orde zullen worden gesteld en dat vandaag een discussie op hoofdlijnen zal kunnen worden gevoerd.

Mevrouw HUISMAN stelt vast dat het resultaat op het eerste gezicht heel rooskleurig is. Bij nader inzien moet echter worden geconstateerd dat in het overschot een fors bedrag aan niet-bestede kredieten zit. De uitkering van Essent heeft een niet-structureel karakter, terwijl dat ooit wel afgesproken is. Er blijft al met al slechts f 3,4 miljoen over. De provincie moet zich dus niet rijk rekenen.

De heer SLUITER merkt op dat in de vergadering van de Statencommissie Milieu, Water en Groen van hedenochtend namens de PvdA-fractie hetzelfde verhaal werd gehouden. Daaraan werd toegevoegd dat het in elke commissie zou worden gehouden. Hij vraagt zich met het oog op een propere vergaderorde af of dat nu wel echt nodig is.

Mevrouw HUISMAN zegt dat de inleiding dezelfde is, maar dat er nu een ander verhaal komt.

De VOORZITTER heeft hetzelfde gevoel als de heer Sluiter en hoopt dat mevrouw Huisman haar betoog zal toespitsen op de sector Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit.

Mevrouw HUISMAN antwoordt dat zij daar nu net aan toe is. Op pagina 39 van de nota staat dat het nodig is om structurele middelen te vinden om het Europese en rijksbeleid goed uit te kunnen voeren. Er zijn nog miljoenen nodig voor de infrastructuur, het plattelandsbeleid en de landinrichting. Er zal dus kritisch moeten worden gekeken naar de bestedingen en misschien moeten de prioriteiten enigszins worden verlegd. In het licht daarvan wil de PvdA-fractie zich beraden op de jaarlijkse dotatie van f 5,8 miljoen aan het Fonds investeringen verkeer en vervoer tot en met 2010. Hierop zal worden teruggekomen tijdens de behandeling in de Statencommissie BFE en de statenvergadering.

De heer FABER vraagt of dit betekent dat de PvdA-fractie niet meer kan instemmen met de uitvoering van de vorig jaar vastgestelde plannen.

Mevrouw HUISMAN heeft dat niet willen betogen. Haar fractie zal zich hierop beraden en er nog op terugkomen.

De heer SWIERSTRA zou willen dat de PvdA-fractie zich wat ruimhartiger opstelt want er is een hoop te doen in de komende jaren.

Mevrouw HUISMAN zegt dat dat niet alleen voor de sector Verkeer en Vervoer geldt.

Mevrouw MELLINK voegt hieraan toe dat de Voorjaarsnota allerlei beleidsaspecten bevat. Er is niets op tegen om bij tijd en wijle een politieke afweging te maken en na te denken over de prioriteiten.

De heer PETERS gaat allereerst in op statenstuk 856. Als ondernemers bijna f 5 miljoen uittrekken voor een project, zal het wel iets bijzonders moeten zijn want zij willen investeringen graag terugverdienen. Hij vraagt zich af of ze bereid zullen zijn zoveel geld beschikbaar te stellen. In een interview in een tijdschrift over recreatie en toerisme stelt de gedeputeerde dat ondernemers te weinig worden betrokken bij projecten waardoor de nodige betrokkenheid ontbreekt. De heer Dijks geeft aan dat het project Interactief Drenthe, waarvan de ondernemers 50% voor hun rekening moeten nemen, zijn basis moet hebben in het bedrijfsleven omdat het anders niet succesvol kan zijn. Voor het onderhavige project zal het bedrijfsleven ruim 52% moeten opbrengen. Uit zijn contacten met het bedrijfsleven heeft spreker de indruk gekregen dat de sector niet erg enthousiast is. De kritiek van de ondernemers komt erop neer dat zij er pas bij betrokken worden als er geld nodig is en dat ze worden genegeerd bij het ontwikkelen van de plannen. Men ziet niet veel in een nauwelijks onderbouwd plan en spreker heeft de neiging de sector hierin gelijk te geven. Wat moet precies worden verstaan onder een "Drents imago" en wat wordt precies nagestreefd? Worden dure projecten bedacht in de hoop dat ze veel toeristen zullen aantrekken? Ook de rol van het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT) is hem niet helemaal duidelijk. Hij heeft de indruk dat het bureau veel naar zich toetrekt en zelf bepaalt hoe het beleid op het gebied van recreatie en toerisme in Drenthe er zal uitzien. Voordat de CDA-fractie instemt met het voorstel zal er meer duidelijkheid moeten komen. Kan de gedeputeerde aangeven welk imago Drenthe als toeristische provincie nastreeft? Hoe zal dat in de markt worden gezet en hoe ziet het totale concept eruit? Is de gedeputeerde ook niet van mening dat een imago-

onderzoek hoognodig is? Hoe wordt gezorgd voor een integrale afstemming met andere promotieactiviteiten? Hoe hard is de toezegging dat de ondernemers het benodigde bedrag van bijna f 5 miljoen op tafel leggen?

Ingaande op statenstuk 851 merkt spreker op dat samenwerking tussen provincie en bedrijfsleven valt toe te juichen. Meten is weten en deze vorm van kwaliteitsontwikkeling spreekt de CDA-fractie aan. Wat hebben de diverse onderzoeken op dit terrein ondertussen opgeleverd? Waarom moet het NNBT geld hebben voor uitbreiding van werkzaamheden? De aanjaag-, ontwikkelings- en adviesfunctie behoort toch al tot de kerntaken van dit bureau, waardoor de provinciale VVV's konden worden opgeheven? In het voorstel staat dat juist deze functies niet kunnen worden opgevangen binnen de reguliere taken van het NNBT. De dikke vinger in de pap van het bureau baart spreker zorgen. Hoe onafhankelijk is dit bureau nog?

Mevrouw DE WIDT zegt dat namens haar fractie de nodige opmerkingen over de financiële aspecten in de Statencommissie BFE zullen worden gemaakt. Zij wil nu slechts enkele opmerkingen maken over de statenstukken 851 en 856. Ingaand op laatstgenoemd stuk merkt zij op projecten die de economische ontwikkeling en de leefbaarheid van het platteland ondersteunen belangrijk te vinden. De sector toerisme en recreatie speelt hierbij een belangrijke rol. Het college presenteert een ambitieus vervolgplan, dat goed past bij het karakter van het platteland en bij de nota "Drenthe natuurlijk actief".

Aan het adres van de heer Peters merkt zij op dat hij in aanmerking komt voor een "rondje-Zeegse" nu hij zoveel in herhalingen vervalt.

De heer PETERS merkt op dat hij slechts heeft gereageerd op de voorliggende stukken en vraagtekens heeft geplaatst bij de uitwerking van een en ander.

Mevrouw DE WIDT vraagt vervolgens aandacht voor afstemming met andere activiteiten en een goede monitoring. De resultaten van het project Plattelandstoerisme in een vat gegoten worden aansprekend genoemd, maar na een vergelijking tussen de meetbare effecten, vermeld in de beleidsbrief van 12 oktober 1998, en de effecten, vermeld in de voorliggende beleidsbrief, valt er enige ruis te constateren. Daarom moeten de doelen helder worden geformuleerd en dient er goede monitoring plaats te vinden.

Ingaande op statenstuk 856 merkt spreekster nogmaals op de noodzaak van versterking van de toeristische marktsector te onderschrijven. Zij kan

zich dan ook vinden in de beleidsbrief. De NNBT heeft niet voor niets een aanjaag-, ontwikkelings- en adviesfunctie toebedeeld gekregen en daarbij hoort een bijdrage uit het Fonds flexibel beleid. Nu reeds moet het bedrijfsleven warm worden gemaakt voor de financiering van het vervolgtraject.

De heer KUIPER merkt op dat in de Statencommissie BFE zal worden teruggekomen op de Voorjaarsnota. Hij stemt in met statenstuk 856. Wat betreft statenstuk 851 is hij zeer tevreden over het instellen van een virtueel loket. Immers, hoe kleiner de organisatie, hoe moeilijker men aan de benodigde informatie kan komen. Dat geldt ook voor kleine gemeenten; wellicht kan hier in het kader van Kompas enige stroomlijning plaatsvinden. Hij kan zich voor het overige vinden in het statenstuk.

De heer ENGELS deelt mee dat in de Statencommissie BFE namens zijn fractie zal worden teruggekomen op de Voorjaarsnota. Wat betreft de statenstukken 856 en 851 kan hij zich in grote lijnen vinden in de opmerkingen van de heer Peters. Kan het college nog voor de eerstkomende statenvergadering een samenhangend geheel presenteren van projecten en andere activiteiten op het gebied van toerisme en recreatie?

De heer WENDT laat de Voorjaarsnota graag over aan de deskundigen uit zijn fractie.

Hij gaat akkoord met statenstuk 856; wel wil hij graag weten hoe het overleg verloopt met de private sector die geacht wordt een substantiële bijdrage te leveren.

Spreker kan eveneens instemmen met statenstuk 851, maar vraagt zich wel af wat nu precies valt onder het reguliere werk van het NNBT. Dit bureau is toch al enige tijd bezig met het imago van Drenthe? Wat gebeurt er als uit Kompas niet de maximale financiering wordt afgegeven?

Mevrouw MEDEMA gaat allereerst in op statenstuk 856 en merkt op dat haar fractie het een goede zaak vindt dat het Drentse landleven als toeristisch product verder vorm wordt gegeven. Waarop wil Drenthe zich echter precies richten? Het Drentse landleven, de cultuur, Drenthe als fietsprovincie? Daarin moet een keuze worden gemaakt, al was het maar om Drenthe zich te laten onderscheiden van andere provincies. Zij sluit zich aan bij de woorden van de heer Peters over de positie van het bedrijfsleven. Wat betreft statenstuk 851 meent spreekster dat het NNBT de aanjaagfunctie moet vervullen op

het toeristisch vlak. Wat betreft de andere in het stuk genoemde functies is er eerder een rol voor het bedrijvenloket weggelegd waar de kleine(re) bedrijven hun informatie vandaan kunnen halen.

De heer VAN DER SCHOOT kan zich in grote lijnen vinden in statenstuk 856. Wel heeft hij zorgen over het DrentsGoed-logo. In het stuk staat dat het logo een marketinginstrument is om het concept te kunnen etaleren. Voor marketing is echter meer nodig, zoals een productstrategie, prijs, concurrentieverhoudingen, plaats, distributieplannen, personeel en promotieactiviteiten. Daarvan rept het voorstel echter niet. Het te waarden enthousiasme is omgekeerd evenredig met de onderbouwing. In ieder geval zou duidelijkheid moeten worden gecreëerd over een marketingconcept, een distributieplan en opbrengstprognoses. De indruk van geldsmijterij moet immers worden voorkomen. Ook statenstuk 851 blijft steken in vaag gemijmer dat doet denken aan de welzijnstaal die tot hapklare brokken dient te worden omgevormd. Men wil tot een "totaalpakket van producten" komen, maar welke haalbaarheidsonderzoeken liggen daaraan ten grondslag? Onder punt a. op pagina 1 staat een hele riedel kreten zonder visie en onderbouwing. Bovendien moet dit alles nog worden uitbesteed want het gaat het NNBT te boven. Dat vergt extra personeel, een permanente financiële druk en overhead. Waarom dragen Groningen en Friesland minder bij dan Drenthe? De inhoudelijke invulling van trainingsactiviteiten ten behoeve van professionalisering van het ondernemerschap ontbreekt, maar er is wel f 1,5 miljoen voor begroot. De manco's zijn derhalve het ontbreken van een plan van aanpak, een begrotingsspecificatie, meetbare effecten, tussentijdse evaluatieafspraken en concrete invullingen. Op pagina 2 wordt getracht alle duidelijkheid te ontwijken terwijl op pagina 3 staat: "Communicatie, n.v.t." Dat acht spreker onvoorstelbaar.

De heer DIJKS wijst er allereerst op dat onlangs dit onderwerp op de agenda van de Statencommissie RIM is verschenen en dat al twee jaar lang allerlei activiteiten zijn ondernomen in samenwerking met de sector recreatie en toerisme. Hij wil graag weten waarop de heer Peters doelt als hij zegt dat de sector uitermate kritisch is en het gevoel heeft er niet bij betrokken te zijn.

De heer PETERS antwoordt dat hij contact heeft gehad met de sector recreatieondernemers.

De heer DIJKS vervolgt zijn betoog met de opmerking dat de actie is gericht op het stimuleren van het bedrijfsleven in het algemeen, waar-bij de toeristische sector speciale aandacht heeft gekregen. Daarbij wordt nauw samengewerkt met Friesland en Groningen. Het is de bedoeling dat het bedrijfsleven met voorstellen komt. Ook wordt samen met de sector getracht nieuwe thema's in de markt te zetten; spreker noemt in dit verband het cultuurtoerisme, het plattelandstoerisme, gezondheidstoerisme en het thema "fietsen". Daarnaast worden allerlei promotieactiviteiten ondernomen. Het NNBT houdt zich bezig met algemene promotieactiviteiten. Voor nieuwe projecten zal aparte financiering moeten worden gegeneerd. Die projecten kunnen niet worden gefinancierd uit het reguliere budget. Met het toeristisch bedrijfsleven is bijna twee jaar lang intensief overleg gevoerd over de imagocampagne. Wat dit betreft liggen er kant-en-klare projectvoorstellen op de plank, gericht op het Drentse landleven, archeologische aspecten en landschapshistorie en Drenthe als fietsvakantieland. Het is niet alleen een kwestie van gezamenlijk optrekken, maar ook van gemeenschappelijk financieren. Daar schort het nu even aan, maar de plannen liggen op de plank en als de sector bereid is tot medefinanciering, zal de commissie ze ontvangen.

De in de stukken genoemde bedragen zijn schattingen, maar de aantallen B&B-accommodaties zijn harde gegevens en ook het samenwerkingsverband tussen een aantal kwaliteitsrestaurants is een succesverhaal. Misschien dat dit een reden is van de kritiek van sommige ondernemers die liever hadden gezien dat het project zou mislukken. Het project Drents landsleven loopt in ieder geval uitermate goed. Tevreden klanten zorgen voor nieuwe klanten.

De heer VAN DER SCHOOT denkt dat een tevreden klant meer te melden heeft dan in het stuk staat.

De heer DIJKS zegt dat hij de commissie niet heeft willen vermoeien met de aan de statenstukken ten grondslag liggende papierwinkel. De projectplannen liggen ter inzage in de leeskamer. Medewerking van het bedrijfsleven aan de implementatie van de projecten is een absolute voorwaarde. Spreker heeft de indruk dat men zich daar van die verantwoordelijkheid bewust is. Uiteraard wordt er zoveel mogelijk aandacht geschonken aan de afstemming. Het NNBT speelt wat dit betreft een cruciale rol. Het NNBT heeft bepaald geen vrijbrief om te handelen. Er vindt

een zekere sturing plaats en alle plannen kennen trekkers uit het bedrijfsleven. In de bekende werkgroepen worden deze plannen besproken alvorens het NNBT ermee aan de slag gaat. De onafhankelijkheid van het bureau is vooral gerelateerd aan de aldaar aanwezige deskundigheid. Als het bureau zijn werk niet goed doet, wordt er een ander adviesbureau in de arm genomen.

Er zal zeker ook aandacht worden besteed aan de monitoring van de ambitieuze plannen. Enkele jaren geleden was er sprake van een neerwaartse lijn en alleen ambitieuze plannen kunnen die lijn ombuigen in de goede richting. Tot nu toe zijn de aanwijzingen redelijk positief.

De heer SWIERSTRA zegt het op prijs te stellen een inhoudelijke reactie te krijgen op de onderdelen waarmee de commissie zich in het algemeen bezighoudt. De opmerkingen van mevrouw Huisman neemt hij voorlopig voor kennisgeving aan.

De VOORZITTER stelt voor de status van de Voorjaarsnota als B-stuk te handhaven en de statenstukken de status van A-stuk te geven.

TWEEDE TERMIJN

De heer PETERS geeft er de voorkeur aan om statenstuk 856 de status van B-stuk te laten behouden omdat hij in zijn fractie erop wil terugkomen.

Spreker vraagt nog of er een imago-onderzoek is geweest. Wie heeft op basis waarvan dat imago vastgesteld? Verder vraagt hij nog hoe hard de toezeggingen van het bedrijfsleven zijn. Wat gebeurt er als de sector onvoldoende over de brug komt?

De heer ENGELS begrijpt uit het antwoord van de gedeputeerde dat hij niet voornemens is met een stuk te komen waarin de samenhang in het beleid zichtbaar wordt gemaakt.

De heer DIJKS zegt toe de commissie een overzicht te verstrekken van de tot nu toe ondernomen acties.

De heer ENGELS wil om die reden nog even vasthouden aan de B-status van statenstuk 856.

De heer VAN DER SCHOOT wil beide stukken de B-status laten behouden. Hij vindt het antwoord van de gedeputeerde nog onvoldoende duidelijk en mist nog een antwoord op zijn vragen over het benodigde marketingconcept e.d.

De VOORZITTER vraagt de heer Van der Schoot of hij het echt zinvol acht om over beide stukken nog in de plenaire vergadering te discussiëren.

De heer VAN DER SCHOOT is de laatste om vertraging te veroorzaken. Hij wacht het door de gedeputeerde toegezegde overzicht af en zal zich naar de leestafel spoeden om de achterliggende informatie tot zich te nemen.

De heer DIJKS weet niet of de stukken nog op de leestafel liggen, maar de ambtenaren zullen de heer Van der Schoot ongetwijfeld kunnen voorzien van de onderliggende stukken. Hij wijst er nog op dat, als de sector niet zelf investeert, ook de provincies geen geld zullen voteren.

De Werkgroep Interactief Toerisme heeft samen met trekkers uit het bedrijfsleven en het NNBT een aantal sessies georganiseerd over het imago. Daaruit vloeiden enkele voorstellen voort die nader uitgewerkt zullen worden, maar dan moet wel duidelijk zijn dat alle actoren - ook in financiële zin - bereid zijn vervolgstappen te zetten. De aanzetten liggen in ieder geval op de plank.

De VOORZITTER stelt vast dat de statenstukken 858, 856 en 851 de B-status behouden.

9. Brief van gedeputeerde staten aan de leden van provinciale staten van 26 april 2001, kenmerk 17/6.19/2001003792, inzake concessieverlening aan ARRIVA

De heer FABER vraagt waarom de staten per brief zijn geïnformeerd en waarom de commissie niet om een reactie is gevraagd nu de concessieverlening op onderdelen afwijkt van het vorig jaar vastgestelde Programma van eisen. Dat programma is opgesteld door de provincie Groningen, de stad Groningen en de provincie Drenthe. Waarom zijn beide andere partijen ook niet betrokken bij de voorliggende concessieverlening?

De heer BOMHOF complimenteert het college met de voorliggende concessieverlening. Voor minder geld kan toch nog een behoorlijke dienstverlening worden geleverd. In het stuk staat dat het Programma van eisen moet worden beschouwd als een richtsnoer voor de concessiehouder. Hoe wordt dit ingevuld? Na twee jaar liggen de kaarten weer open en zullen er wellicht wederom concessies moeten worden gedaan aan het Programma van eisen.

Mevrouw HUISMAN is blij dat er toch weer kon worden onderhandeld met ARRIVA en dat ARRIVA en MTI weer on speaking terms zijn gekomen. Kan de gedeputeerde iets zeggen over eventuele problemen in Meppel?

De heer SWIERSTRA wijst er allereerst op dat de bijdrage van de rijksoverheid circa f 3,7 miljoen lager is dan in 2000. De meest simpele oplossing zou natuurlijk zijn geweest om het oude recept te hanteren: schrappen in de dienstregeling. Dat zou echter leiden tot een extra druk op het rijdend personeel en tot een terugloop in de dienstverlening. Dat wilde de provincie vanzelfsprekend niet en toen is met veel creativiteit gezocht naar een andere oplossing. Dat heeft onder andere geleid tot de opvatting dat de regiefunctie voor het openbaar vervoer niet volledig bij de OV-bedrijven moet liggen.

Omdat iedere provincie voor zich verantwoordelijk is voor het afgeven van een concessie voor haar werkgebied, hebben de partijen onafhankelijk van elkaar onderhandeld. De stad Groningen heeft een lopend meerjarencontract. De partijen laten elkaar echter niet los, want in de context van de gezamenlijkheid is onderhandeld met ARRIVA. Daarbij is zoveel mogelijk het programma van eisen als richtsnoer gebruikt. De afspraken passen in hetgeen ook voor andere partijen acceptabel is en kunnen naadloos worden ingeschoven in eventuele meerjarenafspraken. Bij het maken van afspraken over de dienstregeling zal uiteraard weer nauw overleg plaatsvinden met de aangrenzende overheden.

In de onderhandelingen met ARRIVA is overeenstemming bereikt over het schrappen van de echt onrendabele lijnen en het terugbrengen van frequenties. Tegelijkertijd wordt er meer vraagafhankelijk vervoer aangeboden. Het Programma van eisen is indertijd opgesteld op basis van de verwachting dat er een meerjarencontract zou kunnen worden afgesloten. Nu dat laatste niet is gelukt, is het programma formeel gesproken niet meer geldend. Daarom ook is het woord "richtsnoer" gebruikt, dat een meer juridisch-technische betekenis heeft. In de concessie en straks in de dienstregeling zal men dat ook terug kunnen vinden. Gezien de verminderde bijdrage van de rijksoverheid viel echter niet te ontkomen aan een wijziging van de lijnvoering. Het lijkt spreker niet dat gesproken kan worden van een fundamentele beleidswijziging die van tevoren aan de staten had moeten worden voorgelegd.

Gelukkig hebben ARRIVA en MTI de strijdbijl begraven. Het is de bedoeling dat de stadsdienst in Hogeveen door MTI wordt gerealiseerd en dat het MTI-experiment wordt uitgebreid naar een

deel van het platteland en Meppel. Met ARRIVA is afgesproken dat er innovatieve concepten worden ontwikkeld in Assen en het daarbijbehorende stadsgeweste-lijke gebied. De afspraken worden nu uitgewerkt, hetgeen opnieuw gepaard gaat met financiële en inhoudelijke onderhandelingen. Spreker heeft geen aanleiding om te veronderstellen dat daarbij onoverkomelijke problemen zullen opdoemen.

Het lijkt de VOORZITTER dat ook het vervoerbedrijf MTI de commissie graag op de hoogte zal willen stellen van zijn vervoersfilosofie. Als de commissie er prijs op stelt, zal hij een afspraak maken met de bedrijfsdirectie.

TWEEDE TERMIJN

De heer FABER is blij dat de gedeputeerde zijn ongerustheid heeft kunnen wegnemen. Hij gaat ervan uit dat het Programma van eisen uitgangspunt is bij de concessiebesprekingen in de toekomst. Het is overigens een goede zaak dat het college erin is geslaagd de zaak op zo korte termijn te regelen.

De heer SWIERSTRA zegt dat tijdens de komende onderhandelingen over concessieverlening en de aanbesteding zoveel mogelijk zal worden vastgehouden aan het Programma van eisen, maar als het programma moet worden geactualiseerd of als er echt van moet worden afgeweken, zullen de staten uiteraard worden geïnformeerd.

10. Statencommissiestuk van 21 mei 2001, kenmerk 20/6.26/2001003734, Bestuursvereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie

De heer KUIPER deelt mee dat zijn fractie zich kan vinden in de in het stuk vermelde uitgangspunten, met name wat betreft de sturing. Ook kan hij zich vinden in de verdeelsleutel, die met name de netgebonden windenergie betreft. Hij wijst er nog op dat de inzet van windenergie in combinatie met zonne-energie en biomassa-energie op speciaal ingerichte bedrijventerreinen een hoog rendement kan hebben. Het hanteren van uitgangspunten op het gebied van netgebonden energie kan echter ten koste gaan van windenergie-installaties op andere plaatsen. Dat zou een spijtige ontwikkeling zijn.

De heer VAN DER SCHOOT sluit zich aan bij de heer Kuiper en vindt de afkorting BLOW een vondst.

De heer SLUITER vraagt zich af of de landelijke doelstellingen niet moeten worden beschouwd als luchtflatterig gezien de tot nu toe bereikte resultaten. Het aandeel van Drenthe is 1%. Zou het geen aanbeveling verdienen om op grond van overwegingen van energiebeleid iets meer ruimte te creëren dan de 15 MW aan windenergie? Ten slotte gaat hij ervan uit dat instemming met het advies niet tot gevolg zal hebben dat kleinschalige initiatieven worden uitgesloten.

De heer FONK deelt mee dat zijn fractie zich goed kan vinden in het stuk. Wel hoopt hij dat er een bundeling kan plaatsvinden op de locatie Coevorden.

De heer JONKER sluit zich aan bij de heer Fonk.

De heer WENDT stemt in met het stuk.

Mevrouw HUISMAN sluit zich aan bij de heer Kuiper.

Mevrouw MEDEMA zegt dat haar fractie wat betreft de windenergie de voorkeur geeft aan de locatie Coevorden.

Mevrouw DE VRIES wijst erop dat de 15 MW taakstellend. Dit vermogen zal hoogstwaarschijnlijk kunnen worden gerealiseerd in Coevorden met behulp van 10 windturbines. Bij het installeren van relatief kleine eenheden dient rekening te worden gehouden met voorwaarden in de sfeer van natuur, landschap en milieu. Verder staat in het omgevingsplan dat windturbines die hoger zijn dan 25 meter alleen kunnen worden geplaatst in clusters van 10 of meer.

11. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 16.41 uur de vergadering.

RV

TOEZEGGING

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit, gehouden op 11 juni 2001 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 12 De heer DIJKS zegt toe de commissie een overzicht te verstrekken van de tot nu toe ondernomen acties die de samenhang tussen projecten en andere activiteiten op het gebied van recreatie en toerisme versterken.